

**Raport z samooceny
kontroli zarządczej
w Urzędzie Miejskim w Ostródzie**

Ostróda, maj 2020 r.

Cel przeprowadzanej samooceny

Celem samooceny jest uzyskanie informacji o funkcjonowaniu kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie, w szczególności w tych obszarach, w których nie było żadnych działań kontrolnych czy audytorskich.

Samoocena kontroli zarządczej to działanie, poprzez które dokonywana jest analiza i ocena funkcjonowania kontroli zarządczej (tj. systemu zarządzania) przez kadre kierowniczą i pozostałych pracowników Urzędu Miejskiego w Ostródzie na podstawie Zarządzenie Nr 286 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie określenia zasad prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Miejskiej Ostróda oraz tryb jej koordynacji. Narzędzie to daje ogólny obraz funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostce i jednocześnie pozwala na wskazanie słabych ogniw w systemie kontroli zarządczej czy też podjęcia odpowiednich działań naprawczych w tym zakresie.

Monitorowanie skuteczności kontroli zarządczej i jej poszczególnych elementów odbywa się na każdym stanowisku w ramach wykonywania bieżących obowiązków. Podstawą do uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej są wyniki monitorowania rejestru ryzyk, samooceny oraz wyniki przeprowadzonych kontroli i audytów.

Zakres samooceny

Samoocena funkcjonowania systemu kontroli zarządczej za rok 2019 w Urzędzie Miejskim w Ostródzie została przeprowadzona w oparciu o:

1. ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.),
2. komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF z 2009 r., Nr 15, poz. 84),
3. komunikat Nr 3 Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie samooceny kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF z 2011 r., poz. 11),
4. Zarządzenie Nr 286 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie określenia zasad prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Miejskiej Ostróda oraz tryb jej koordynacji,
5. Zarządzenie Nr 15/2020 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 28 stycznia 2020 roku w sprawie wprowadzenia procedury samooceny funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie.

Samoocena obejmowała swoim zakresem Urząd Miejski w Ostródzie i dotyczyła roku 2019.

Termin przeprowadzenia samooceny za 2019 r.: 04-31.03.2020 r.

Ankiety, na podstawie których uczestnicy dokonali oceny funkcjonowania kontroli zarządczej, przygotowano w wersji elektronicznej. Na adres poczty elektronicznej kierowników komórek organizacyjnych i pracowników Urzędu przesłano odpowiednie wersje ankiet. Zestaw pytań w ankietach został dostosowany do 2 grup respondentów – kierowników komórek

organizacyjnych Urzędu oraz pozostałych pracowników - urzędników, co umożliwiło dokonanie analizy jak te same kwestie oceniane są przez wskazane wyżej grupy.

Podstawą udokumentowania samooceny jest zestawienie wyników ankiet, które zostały załączone do raportu.

Zakres przedmiotowy:

Samoocena swoim zakresem objęła kompleksowo całą działalność, tj. zbadano 5 elementów kontroli zarządczej:

- a) środowisko wewnętrzne,
- b) cele i zarządzanie ryzykiem,
- c) mechanizmy kontroli,
- d) informacja i komunikacja,
- e) monitorowanie i ocena.

Samoocena za 2019 r. objęła 84 pracowników Urzędu Miejskiego w Ostródzie, w tym 17 kierowników komórek organizacyjnych i opierała się na subiektywnej ocenie przez ankietowanych. Wybór anonimowych ankiet, jako narzędzia do przeprowadzenia samooceny miał na celu uzyskanie wiarygodnych opinii oraz skłonienie pracowników do udzielania odpowiedzi szczerych a nie oczekiwanych.

Do 31 marca 2020 r. ankiety złożyło:

- 10 kierowników komórek organizacyjnych, co stanowi 58,82 % zatrudnionej kadry kierowniczej,
- 32 pracowników – urzędników, co stanowi 47,76% zatrudnionych.

Ogółem w samoocenie udział wzięło 50,00% zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Ostródzie, co oznacza że wykonalność obowiązku samooceny zrealizowana została na średnim poziomie.

Respondenci dokonali oceny poszczególnych kryteriów mając do dyspozycji 4 warianty odpowiedzi:

- tak,
- nie,
- trudno powiedzieć,
- uwagi z możliwością komentarza.

Próg, którego przekroczenie wskazywało na słabość kontroli zarządczej w danym obszarze to 50% negatywnych odpowiedzi spośród wszystkich otrzymanych na konkretne pytanie.

Na podstawie wygenerowanych zbiorczych raportów, zawierających dane ze wszystkich prawidłowo złożonych ankiet, sporządzono zestawienie wyników ankiet samooceny funkcjonowania kontroli zarządczej w 2 grupach respondentów dla Urzędu Miejskiego w Ostródzie za 2019 r. (kadry kierowniczej i pracowników).

Ogólna ocena stanu kontroli zarządczej

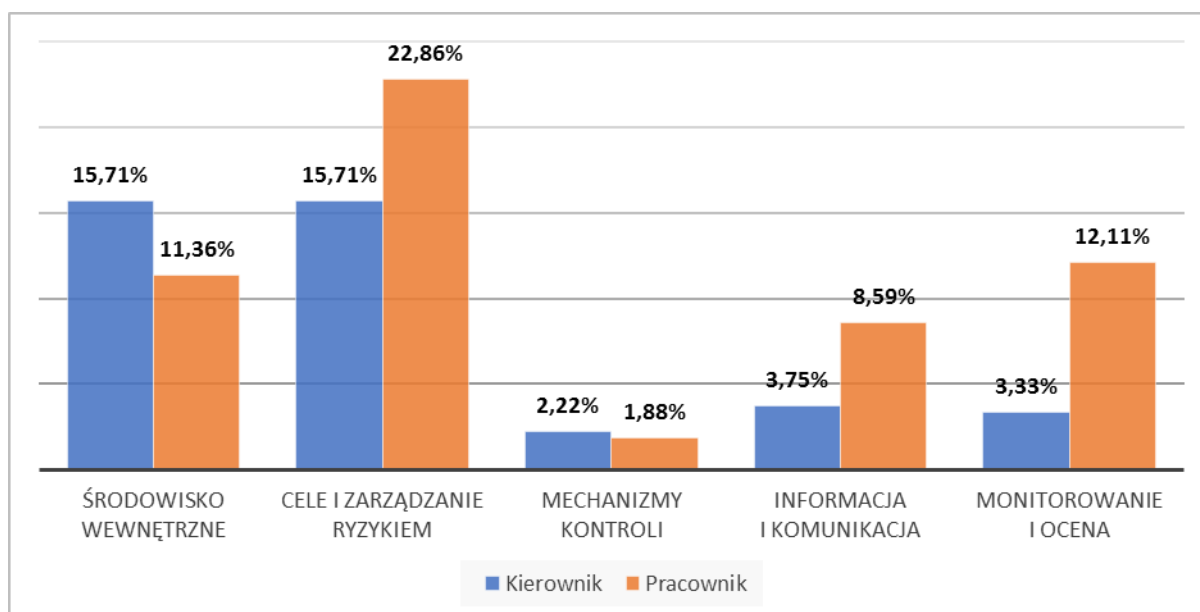
W Urzędzie Miejskim w Ostródzie funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza z zastrzeżeniami opisanymi poniżej.

Zidentyfikowane ryzyka i słabości kontroli zarządczej (jeżeli takie zostały zidentyfikowane)

Zgodnie z §3 ust. 7 Zarządzenie Nr 15/2020 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 28 stycznia 2020 roku w sprawie wprowadzenia procedury samooceny funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie przyjęto, że próg, którego przekroczenie będzie wskazywało na słabość kontroli zarządczej w danym obszarze to 50% negatywnych odpowiedzi spośród wszystkich otrzymanych na konkretne pytanie.

Na podstawie analizy ankiet przedłożonych przez pracowników i kierowników Urzędu Miejskiego w Ostródzie (łącznie 42 ankiety) stwierdzono, że respondenci w zdecydowanej większości udzielili pozytywnych odpowiedzi na zadane pytania, potwierdzając tym samym znajomość wewnętrznych uregulowań i procedur, a także poprawność ich funkcjonowania w Urzędzie Miejskim w Ostródzie.

Odpowiedzi NEGATYWNE respondentów z poszczególnych elementów kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie

Odpowiedzi negujące (w wymiarze 50%) istniejący w Urzędzie Miejskim w Ostródzie system kontroli zarządczej dotyczyły:

- nieprzekazywania zadań i obowiązków pracownikom zawsze w drodze pisemnej – 60% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych (uwagi zawarte w ankietach: nie ma takiej potrzeby, by robić to zawsze),
- nieuczestniczenia w tworzeniu systemu kontroli zarządczej – 66% ankietowanych pracowników.

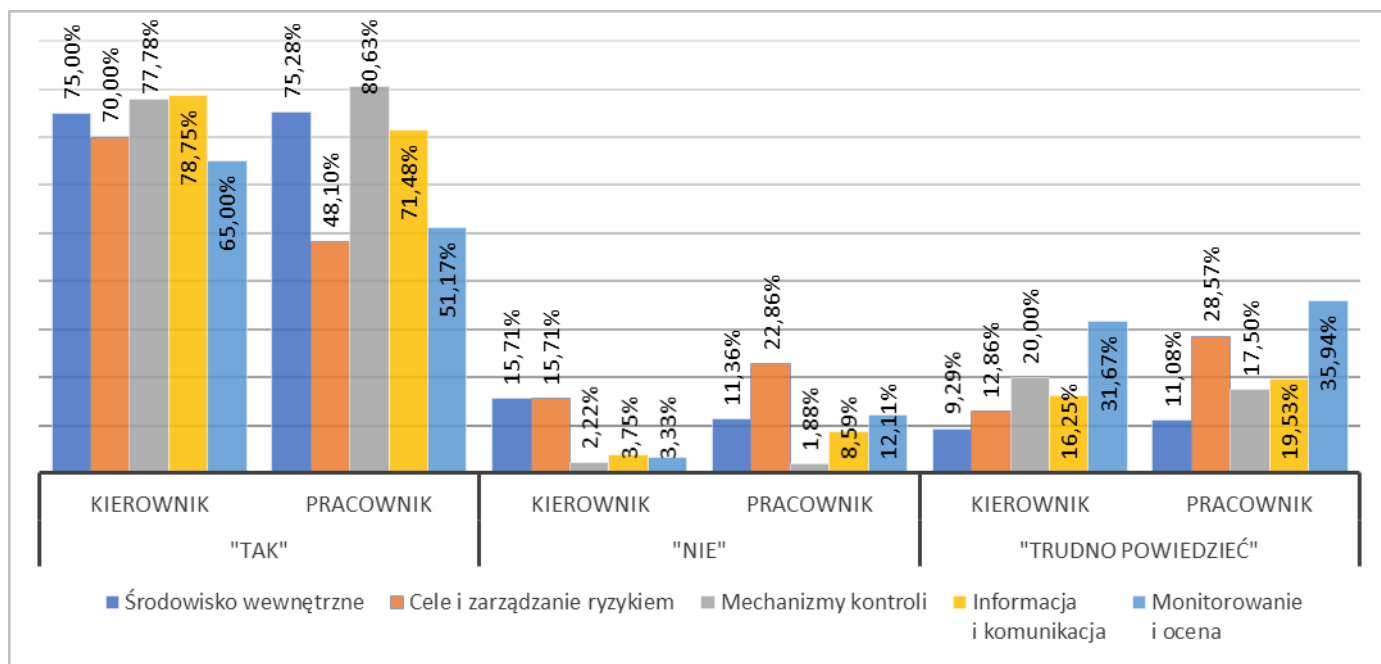
Ponadto pracownicy mieli wątpliwości z określeniem czy:

1. osoby na stanowiskach kierowniczych przestrzegają i promują własną postawą i decyzjami etyczne postępowanie – 44% ankietowanych pracowników (*uwagi zawarte w ankietach: nie każdy kierownik przestrzega etyczne postępowanie*),
2. w komórce organizacyjnej w udokumentowany sposób identyfikuje się zagrożenia/ryzyka, które mogą przeszkodzić w realizacji celów i zadań komórki organizacyjnej (np. rejestr ryzyk) - 41% ankietowanych pracowników,
3. w komórce organizacyjnej podejmuje się wystarczające działania, mające na celu ograniczenie zidentyfikowanych zagrożeń/ryzyk, w szczególności tych istotnych – 41% ankietowanych pracowników,
4. systemy informatyczne są skutecznie chronione - 50% ankietowanych pracowników, 50% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
5. istnieje sprawny przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi w Urzędzie Miejskim - 44% ankietowanych pracowników (*uwagi zawarte w ankietach: co niektórzy martwią się o siebie i o ile ja o wszystkich zmianach informuje komórki z którymi współpracuję, o tyle inni nie dzielą się otrzymanymi informacjami i działają tylko w swoim obszarze nie martwiąc się o innych, nie mówię o wszystkich*), 40% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
6. komunikacja zewnętrzna jest wystarczająco dobrze zorganizowana - 44% ankietowanych pracowników,
7. w Urzędzie przeprowadzana jest samoocena kontroli zarządczej – 53% ankietowanych pracowników, 40% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
8. sposób przeprowadzania samooceny kontroli zarządczej jest wystarczający - 78% ankietowanych pracowników, 60% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
9. praca audytu wewnętrznego przyczynia się do lepszego funkcjonowania Urzędu - 44% ankietowanych pracowników,
10. wszystkie zalecenia wynikające z audytu lub/i kontroli zostały wdrożone - 56% ankietowanych pracowników, 40% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
11. zostały zapewnione mechanizmy służące utrzymaniu ciągłości działalności na wypadek awarii (np. pożaru, powodzi, poważnej awarii) - 70% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
12. funkcjonuje efektywny system wymiany ważnych informacji z podmiotami zewnętrznymi (np. z innymi urzędami, dostawcami, klientami), mającymi wpływ na osiąganie celów i realizację zadań komórki organizacyjnej - 50% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych.

**PODSUMOWANIE wszystkich odpowiedzi: "TAK", "NIE", "TRUDNO POWIEDZIEĆ"
respondentów z poszczególnych elementów kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim
w Ostródzie**

	"TAK"		"NIE"		"TRUDNO POWIEDZIEĆ"	
	Kierownik	Pracownik	Kierownik	Pracownik	Kierownik	Pracownik
Środowisko wewnętrzne	75,00%	75,28%	15,71%	11,36%	9,29%	11,08%
Cele i zarządzanie ryzykiem	70,00%	48,10%	15,71%	22,86%	12,86%	28,57%

Mechanizmy kontroli	77,78%	80,63%	2,22%	1,88%	20,00%	17,50%
Informacja i komunikacja	78,75%	71,48%	3,75%	8,59%	16,25%	19,53%
Monitorowanie i ocena	65,00%	51,17%	3,33%	12,11%	31,67%	35,94%

Wyniki samooceny

Niewątpliwie na wyniki samooceny miał wpływ fakt, że było to pierwsze tego typu działanie w zakresie kontroli zarządczej przeprowadzone w Urzędzie Miejskim w Ostródzie. W latach ubiegłych nie przeprowadzana była samoocena kontroli zarządczej. Brak jest zatem odniesienia do wyników z lat ubiegłych.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdza się, że w żadnym z badanych elementów kontroli zarządczej nie stwierdza się przekroczenia progu 50% negatywnych odpowiedzi z pośród wszystkich otrzymanych ankiet.

Dwa obszary kontroli zarządczej wymagają usprawnienia z uwagi na niski wynik w stosunku do pozostałych obszarów, zarówno w odpowiedziach kadry jak i pracowników. Są to:

- Cele i zarządzanie ryzykiem,
- Monitorowanie i ocena.

Słabym punktem przeprowadzonej samooceny jest niski poziom wypełnienia obowiązku samooceny zarówno wśród pracowników (47,76%) jak i kadry kierowniczej (na poziomie 58,82 %)

Niepokojący jest fakt braku zdania pracowników w obszarach etycznego postępowania przez kierownictwo, wątpliwości w zakresie skuteczności ochrony systemów informatycznych oraz funkcjonowania wymiany informacji z podmiotami zewnętrznymi a także pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi urzędu.

Należy usprawnić system zarządzania urzędem. Jest duże prawdopodobieństwo, że odpowiedzi „Trudno powiedzieć” na dane pytanie, wynikają z faktu, że pracownik nie miał odpowiedniej informacji lub nie wiedział jak do niej dotrzeć.

Wniosek: kontrola zarządcza funkcjonuje z zastrzeżeniami. Należy wdrożyć działania usprawniające.

Zbiorcze wyniki samooceny stanowią Załącznik Nr 1 (kierownicy komórek organizacyjnych) i Załącznik Nr 2 (pracownicy - urzędnicy) do niniejszego raportu.

Zestawienia wyników w 2 grupach respondentów zostały przekazane w wersji elektronicznej przez Sekretarza Miasta do wszystkich kierowników komórek organizacyjnych Urzędu.

Proponowane działania naprawcze (w przypadku zidentyfikowania ryzyk czy słabości kontroli zarządczej)

- przeprowadzenie warsztatów z zakresu kontroli zarządczej i procesu samooceny,
- opracowanie procedur dotyczących komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Ostróda, dnia 15 maja 2020 r.

Opracowała: Dorota Szczurowska - Sekretarz Miasta